

Državljska vzgoja in etika

DRUŽBA PRIHODNOSTI

Metoda 5

Razred: 8	Predmet: Državljska vzgoja in etika
Tematski sklop	Družba prihodnosti ali za kakšno prihodnost gre
Tema / vsebina	Problemi zaradi "razsipnega" življenjskega sloga ljudi v razvitih deželah; zaradi izključnega upoštevanja kratkoročnih ekonomskih koristi "velikih" in drugi okoljski problemi. Težave med seboj povezanega sveta.

UČNI NAČRT

Cilji	Razvijajo občutljivost za okoljske probleme, za stiske soljudi, za socialne probleme. Spoznavajo zvezo med lokalnimi, nacionalnimi in globalnimi problemi.
Pojmi	Globalni problemi: migracije, vojne, prenaseljenost, lakota, večanje prepada med bogatimi in revnimi, izginjanje tradicionalnih kultur, potrošniška družba, segrevanje ozračja itd.
Možne medpredmetne povezave	Zgodovina, geografija, medijska vzgoja, okoljska vzgoja, novinarski krožek itd.
Dodatne informacije za učitelje	1. Učitelj naj bo pozoren na prenos znanja v konkretno vedénje v razredu – ni dovolj, da učenci vedó, kaj je dober oziroma slab argument, to morajo tudi uporabljati v pogovoru v razredu. 2. Učitelj naj dano gradivo poveže z vsakdanjimi izkušnjami učencev. 3. Znajo razložiti prepletenost različnih vzrokov.
Dodatne informacije za učence	1. Pomen poslušanja sošolcev in ocene njihovih argumentov. 2. Povezava razgovora v šoli z vsakdanjimi izkušnjami.

DIDAKTIČNI MODELI

Ime	Naslovna stran
Neposredni cilji	Skozi sestavljanje naslovnice časopisa, učenci ocenjujejo sporočilno vrednost novic in njihovo pomembnost. Učenci naj raziskujejo predsodke, stereotipe in objektivnost medijev, podobe in vlogo medijev pri informiranju s posebnim poudarkom na o okoljskih vprašanjih.
Didaktična naloga	Učence razdelimo v nekaj skupin. V vsaki skupini so najmanj štirje učenci. Učenci bodo na poseben list oblikovali naslovno stran časopisa. Učitelj vsaki skupini odda navodila za delo, iz katere so razvidne teme z kratkim opisom, ki jih učenci lahko izberejo za uvrstitev na naslovno stran. Mesto in način posamezne novice bodo učenci določili sami. Ob vsaki novici je mogoče dodati fotografijo, če učenci to želijo. Ko so naslovne strani končane jih predstavijo razredu, nakar o odločitvah razpravljajo. Iz vsake skupine nekdo predstavi zakaj so se odločilo kot so se.
Metodika-variante	
<i>Različica 1</i>	

Primer je izpeljava primera iz priročnika - Kompas: priročnik za učenje mladih o človekovih pravicah: Naslovna stran. V: Rui Gomes (koordinator), *Kompas: priročnik za učenje mladih o človekovih pravicah*, str. 155-158. Ljubljana: DZS

Učitelj pred poukom poišče nabor različnih aktualnih vsebin (naj izbere tudi nekaj povsem trivialnih novic) iz področja ekologije vključno s pripadajočimi fotografijami in kratkim opisom (pomaga si lahko s predlogi, ki jih najde v rubriki »kotiček za učitelje« in med zbranim »medijskim gradivom« ko bo ta na voljo).

Vajo začnite z razlago, da gre za simulacijo delovnega večera v pisarni, kjer skupina novinarjev sestavlja naslovno stran časopisa za naslednji dan. Gre za časopis, kjer je uredniška politika usmerjena v informiranje bralcev o globalnih okoljskih temah.

Pred razdelitvijo v skupine se z učenci na kratko pogovorite o osnovnih značilnostih in oblikah naslovnice časopisov.

Učenci naj oblikujejo manjše delovne skupine po osem ljudi. Vsaka naj si zamišlja, da je uredniški odbor kakšnega takšnega časopisa. Njihova naloga je izdelati obliko in vsebino naslovne strani časopisa, ki bo izšel naslednji dan.

Najprej naj si vsaka skupina izmisli ime svojega časopisa.

Učencem posredujte material, s katerim bodo delali v skupinah. Fotografije so ločene od predlogov vsebin in jih učenci lahko uporabijo in interpretirajo po svojih željah.

Nato naj se uredniški odbori sestanejo in začnejo delati. Razdelite jim papir in pisala, lepilo in škarje, vendar jim na tej točki še ne dajte kopij fotografij.

Dajte jim navodila za delo. Izberejo si štiri ali pet vodilnih novic, ki jih želijo predstaviti bralcem. Napisati morajo naslove, izbrati fotografije in oblikovati naslovno stran. Pojasnite jim, da jim ni treba pisati daljših člankov — naslovi in podnaslovi so dovolj. Naj se osredinijo na vtis, ki ga bo pustila celotna naslovnica, ne pa na podajanje posameznih zgodb. Predlagajte jim, da začnejo razpravo o temah in področjih, ki bi jih radi vključili v svoje novice. Povejte jim, da bodo čez deset minut lahko dobili tudi fotografije iz "fotooddelka".

Ko bodo skupine že deset minut pridno delale, jim razdelite še complete fotografij.

Ko skupina konča svojo naslovnico, naj jo razstavi, da bi jo lahko videli tudi drugi. Ko vsi končajo delo, nadaljujte zaključno razpravo z vsemi udeleženci.

Načrt razprave z učenci:

Možen potek razprave.

1. Kako so si skupine organizirale delo?
2. Kako so posamezniki sprejemali odločitve o tem, kako opraviti svoje delo, in o tem, katere zgodbe bodo objavili na naslovnici?
3. Ali imajo vsi občutek, da so lahko sodelovali in prispevali h končnemu rezultatu?
4. Kako so udeleženci izbirali teme in področja, ki so prišla na naslovnico? Kaj je bilo najprej, tema ali slika? Z drugimi besedami, ali so se najprej dogovorili za temo in nato poiskali ustrezno ilustracijo, ali pa jih je najprej navdihnila neka slika in so nato iz nje naredili zgodbo?
5. Katere teme in vsebine so predstavili? Ali so imeli v mislih tudi kakšno temo, s katero so se vsi strinjali, pa so jo nato morali opustiti?
6. Kaj nam pove primerjava različnih naslovnice? Ali so različne skupine uporabile tudi enake fotografije in/ali zgodbe?
7. Ali so skupine uporabile enako fotografijo, vendar v različnih kontekstih?

8. Kako ljudje spremljajo novice? Prek časopisov, televizije, radia ali interneta? Ali poslušajo poročila? Zakaj? Zakaj ne?
9. Ali so v tej igri poskušali posnemati neko resnično naslovnico časopisa?
10. Kakšne vrste novic prevladujejo v resničnih medijih?
11. Ali bi lahko rekli, da mediji dobro spremljajo področje ekologije?
12. Ena od poglavitnih točk razprave o medijih je njihova "objektivnost". Ali udeleženci menijo, da je novico mogoče predstaviti objektivno?
13. Ali so v kompletu zgodb manjkale katere od pomembnih tem?
itd.

Različica 2 (Predlog Neže Ritlop)

Z učenci oblikujete asociativni niz na temo sodobnega sveta. Določen problem na kratko predstavite in izpostavite njegove prednosti in pomanjkljivosti - posebej izpostavite aktualne probleme ali probleme, ki zadevajo domača okolja. Nato učenci doma na to temo poiščejo novinarske članke (internet, časopisi, revije itd.), ki jih nato v šoli predstavijo sošolcem. Ob tem nakažejo možne rešitve problema, morda po skupinah izdelujejo celo akcijske načrte reševanja problema.

Drugo gradivo	<ul style="list-style-type: none"> - Justin, J. (2007). Družba prihodnosti. V: Justin Janez (ur.), <i>Državljska vzgoja in etika: učbenik za 8. razred</i>, str. 63-79. Ljubljana: i2. - Kompas: priročnik za učenje mladih o človekovih pravicah (2005). prevod in priredba Alenka Elena Begant. Ljubljana: DZS. - Gandon, Odile. (2008). <i>Razumeti svet: izzivi jutrišnjega dne</i>. Ljubljana: Tehniška založba Slovenije. - Arhivi fotografij - Gradiva za učitelje
Internetni / knjižni kotiček za učence	<ul style="list-style-type: none"> - Glimpse into Journalism, http://www.kidsfreesouls.com/ (5.1.2011). - Državljsko novinarstvo, http://dn.mojforum.si/ (5.5.2008).
Internetni / knjižni kotiček za učitelje	<ul style="list-style-type: none"> - Justin, Janez; Sardoč, Mitja & Klemenčič, Eva (2008). <i>Učenje in izobraževanje za demokratično državljanstvo: zbirka gradiv – zgoščanka</i>. Ljubljana: Pedagoški inštitut. Naslovna stran. V: Rui Gomes (koordinator), <i>Kompas: priročnik za učenje mladih o človekovih pravicah</i>, str. 155-158. Ljubljana: DZS - Hargreaves, I. (2007). <i>Novinarstvo - Zelo kratek uvod</i>. Ljubljana: Krtina - Novinarsko častno razsodišče, http://www.razsodisce.org/razsodisce/razsodisce.php (5.5.2008). - Državljsko novinarstvo, http://dn.mojforum.si/ (5.5.2008). - High School Journalism, http://www.highschooljournalism.org/ (5.5.2008). - Headliners, http://www.headliners.org/ (5.5.2008). - Poynter Online, http://poynter.org/content/content_view.asp?id=5180 (5.5.2008).

KOŠ

Opomba	